

Hoe kun je de Bijbel laten spreken tijdens het pastoraal bezoek? *Beeld: FD*

De Bijbel open terwijl je 'm dichtlaat

Hoe een gesloten bijbel spreekt

Ooit kwam ik op bezoek bij een gemeentelid. De chronische ziekte waaraan hij leidt, heeft zijn leven op z'n kop gezet. Dromen die hij had, zijn vervlogen. Hij hoopt vurig dat hij beter wordt. Medische hulp is tot nu toe tegengevallen. Tijdens het bezoek moest ik denken aan de tocht door de woestijn van het volk Israël. We hebben samen het verhaal verkend, zonder het uit de Bijbel te lezen. Het volk is op weg naar het beloofde land. Je hoopt dat het ooit beter wordt, maar de reis duurt lang. 'Is het niet ook zo met je ziek zijn?' vroeg ik.

Het gemeentelid ontdekte tijdens het gesprek dat hij tot nu toe geen enkele gedachte toeliet over het leven in de woestijn. Hij klampte zich vast aan het beloofde land, de genezing. Daardoor was er geen ruimte om na te denken over de oases die je in de woestijn kunt tegenkomen. 'Welke oases heeft God je gegeven de afgelopen tijd?' vroeg ik. Tot onze verrassing bleken er vele oases te zijn geweest. Zelfs een oase die hij niet verwacht had. Hij had de knieën stuk gebeten. Als het ware met een stok op droge en harde rots geslagen. Ineens had God het gebed verhoord en was er water uit de rots gekomen. Tenminste, zo had hij dat ervaren. De bijbelse geschiedenis werd een leidraad voor ons gesprek. Het bijbelverhaal hielp ons nadenken over Gods grote daden in het leven van dit gemeentelid. Zonder een letter uit de Bijbel te hebben gelezen, was het gesprek doortrokken van Gods Woord.

'Tegenwoordig begin ik een huisbezoek maar met lezen uit de Bijbel, dominee,' zei een ouderling een keer tegen me. Hij wil zijn gesprekken niet langer vullen met koetjes en kalfjes. Een bezoekdame vertelde me gefrustreerd dat sommige mensen niet eens meer willen dat je uit de Bijbel leest. Hoe kun je de Bijbel laten spreken tijdens een huisbezoek?

Menno Zandbergen

Of je nu ouderling of pastoraal medewerker bent of geregeld (zieken)bezoeken aflegt in de gemeente, dikwijls komt er een moment waarop je je afvraagt: zal ik nu de Bijbel openslaan of niet? Schept de Bijbel bij deze mensen toenadering of juist verwijdering?

De Bijbel op tafel
De vraag is of het lezen van een gedeelte uit de Bijbel altijd moet bij een huisbezoek. De afgelopen decennia zijn de opvattingen hierover sterk veranderd. Aan het begin van de 20e eeuw werd het *kerugmatische* pastoraat belangrijk. Kerugma is Grieks voor verkondiging. Als kerk hebben we een boodschap die aangezegd mag worden! Ook in het pastoraat. Geen wonder dat het Bijbel lezen dan essentieel is. Lezen aan het eind wordt op deze manier vaak als rijk ervaren. Maar soms ook niet, vooral niet als de bijbeltekst losstaat van het gesprek.

Problemen bespreken
In de jaren '70 van de vorige eeuw kwam het *therapeutisch* pastoraat op. Door gesprekstechnieken, spiegelen en luis-

teren worden mensen geholpen naar hun eigen leven en eigen problemen te kijken. Lezen uit de Bijbel wordt veel minder vanzelfsprekend. Het gaat immers niet meer om de bijbelse boodschap. Het gaat om waar je als mens tegenaan loopt in het leven. Het risico is aanwezig dat God buiten beeld blijft in deze gesprekken.

Bijbelverhalen vertellen
In de jaren '90 van de vorige eeuw kwam het *hermeneutisch* pastoraat op. Hermeneuo is Grieks voor uitleggen, vertalen. De vraag voor het pastoraat wordt: 'Hoe kunnen we het Bijbelse verhaal vertalen naar het levensverhaal van de gemeenteliden en andersom?' In het huisbezoek luister je naar wat mensen bezighoudt en samen ga je op ontdekkingstocht welke bijbelgedeeltes daarover iets zeggen. Zonder dat er dwangmatig een stukje uit de Bijbel gelezen moet worden, kan toch het hele gesprek doordrongen zijn van bijbelse verhalen, bijbelse principes en bijbelse genade.

Kankercellen
Deze benadering veronderstelt dat je thuis bent in de Schrift.

Ik heb enige tijd vooral de psalmen gelezen. Wanneer je de psalmen kent, kan Gods Geest ze tijdens de huisbezoeken aanreiken. Toen ik aan een sterfbed zat, kwam Psalm 27 bij me naar boven. Samen hebben we de psalm gelezen. In 'de kwaadwilligen kwamen op mij af' (vers 2) herkenden we de kankercellen. Het verlangen naar Gods huis (vers 4) was het verlangen van het gemeentelid. 'Hij laat mij schuilen onder zijn dak' (vers 5) vulde zijn hart met hoop en vertrouwen op God.

Als u thuis wilt raken in de Psalmen, bestudeer en mediteer dan eens op Psalm 8, 12, 13, 14,

In de 'kwaadwilligen' uit Psalm 27 herkenden we de kankercellen

16, 18, 22, 23, 27, 30, 40, 42, 62, 63, 69, 71, 84, 91, 103, 121, 127, 139 en 144.

Menno Zandbergen (1967) is predikant van de Protestantse wijkgemeente 'De Rank' in Waddinxveen. Daarnaast is hij algemeen secretaris van het Evangelisch Werkverband.

Advertentie IM

De Stichting 'Vertel het Maar' heeft als doel het uitgeven van materiaal, waarin de bijbelse boodschap op het niveau van kinderen en jongeren wordt doorgegeven.

Tijdens de advents en kerstperiode hebben we een kerstproject dat aansluit bij de leefwereld van kinderen. Voor dit jaar heeft het project de titel: De hemel gaat open. U kunt het projectboek bestellen via info@vertelhetmaar.nl

De Bijbel als leidraad voor ons leven

Vertel het Maar

Stichting 'Vertel het Maar'
Postbus 2028
3800 CA Amersfoort

Telefoon 0180 - 55 39 45
info@vertelhetmaar.nl
www.vertelhetmaar.nl